

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 5 : Temel Değerlerimiz Konu : Dinî Bayramlar, Önemli Gün ve Geceler

Yüce dinimiz İslam'da iki dinî bayram vardır. Bunlardan ilki Ramazan Bayramı, ikincisi de Kurban Bayramı'dır.

Ramazan Bayramı

Müslümanlar olarak her yıl ramazan ayında, dinimizde farz olan orucu tutarız. Ramazan ayına özgü olan fitır sadakasını verirler. Fakirlere, muhtaçlara çeşitli yardımlarda bulunurlar. Bir ayın sonunda da ramazanı bitirmenin, orucumuzu tutmanın mutluluğunu ve huzurunu yaşarız. Üç gün boyunca Ramazan Bayramı'nı kutlarız.

Toplumumuzda Ramazan Bayramı için günler öncesinden hazırlıkların yapıldığını görürüz. Bayram için evlerde temizlik yapılır; tatlı, börek ve benzeri yiyecekler hazırlanır. Bayramlık giysi, şeker, kolonya ve benzeri ihtiyaçlar için alışveriş yapılır.

Bayramın ilk günü sabahleyin erkenden abdest alıp temiz giysiler giyilerek bayram namazı için camiye gidilir. Bayram namazı, güneş doğduktan 45 - 50 dakika sonra kılınır. Namazdan sonra camidekiler birbirleriyle bayramlaşmaya önem verirler. Daha sonra aile fertleri evde bir araya gelip birbirlerinin bayramlarını tebrik ederler. Ramazan Bayramı süresince akrabalar, komşular, tanıdıklar, dostlar ve arkadaşlar birbirini ziyaret edip bayramlaşırlar. Aileler, gelen misafirlere tatlı, şeker, çay ve benzeri ikramlarda bulunur. Akrabalar, komşular, yakınlar bayram vesilesiyle birbirleriyle sohbet etme, birbirlerinin hâl ve hatırını sorma imkânı bulurlar. Bu da onlar arasındaki bağları, iyi ve güzel ilişkileri güçlendirir. Paylaşmayı ve yardımlaşmayı artırır. Toplumsal birlik ve beraberliğe katkıda bulunur.

Kurban Bayramı

Dinî bayramlarımızdan ikincisi Kurban Bayramı'dır. Bu bayram, Ramazan Bayramı'ndan yaklaşık iki ay on gün sonradır ve dört gün sürer. Yüce dinimiz İslam, imkânı olan Müslümanlardan kurban kesmesini ister. Bu durum bir ayette şöyle belirtilir: "Rabb'in için namaz kıl ve kurban kes."

Varlıklı Müslümanlar, Kurban Bayramı'nda kurban keserler. Kurban, bayramın ilk günü sabahleyin bayram namazı kılındıktan sonra üç gün boyunca kesilebilir. Ülkemizde insanlar, kurbanı bayramın ilk günü kesmeye önem verirler. Kesilen kurbanın eti genellikle üçe bölünür. Bir bölümü fakirlere ve muhtaçlara dağıtılır, bir bölümü gelen misafirlere ikram edilir, bir bölümü de aile fertleriyle birlikte evde tüketilir. İsteyenler kurbanlarını bir hayır kurumuna bağışlayabilirler.

Kurban kesen insanlar, kurbanın etinden gelen misafirlerine ikram ederler. Komşulara, yakınlara, yoksul ve muhtaçlara pay verirler. Bu durum muhtaçları sevindirir. İnsanların birbiriyle kaynaşmasını sağlar. Toplumsal bütünleşmeye katkıda bulunur. Paylaşma ve yardımlaşmayı artırır.

Kurban: Kelime olarak yakınlaşmak, kendisiyle Allah'a (c.c.) yakınlaşılan şey demektir. Bu anlamda kurban kesen kişi, Allah'a (c.c.) yakınlaşmış, ona olan bağlılığını ve şükürünü ifade etmiş olur. Bu durum bir ayette şöyle belirtilir: "Onların (kurbanların) ne etleri ne de kanları Allah'a ulaşır fakat ona sadece sizin takvanız ulaşır..."

Kurban Bayramı'nın arefe günü sabah namazından başlayarak bayramın dördüncü günü ikindi namazına kadar farz namazlardan sonra teşrik tekbirleri getirilir. Teşrik tekbirleri şöyle söylenir: "Allâhü ekber, Allâhü ekber. Lâ ilâhe illallâhü vallahü ekber. Allâhü ekber ve lillâhil hamd." Bunun anlamı şöyledir: "Allah en büyüktür, Allah en büyüktür. Allah'tan başka ilah yoktur ve Allah en büyüktür. Allah en büyüktür ve hamd Allah'a mahsustur."

Cuma Günü

Cuma günü Müslümanlar açısından önemli bir gündür. Dinimizde farz olan namazlardan biri olan cuma namazı, cuma günü öğle vaktinde cami ve mescitlerde cemaatle kılınır. Yüce Allah (c.c.) bir ayette, "Ey iman edenler! Cuma günü namaz için çağrı yapıldığı zaman hemen Allah'ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın. Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır." buyurmuştur. Peygamberimiz (s.a.v.) de bir hadisinde cuma gününün önemini şöyle belirtmiştir: "Bir kimse güzelce abdest alarak cuma namazı için camiye gidip hutbeyi dinler ve Cuma namazını kılsa iki cuma arasındaki günahları bağışlanır..."

Müslümanlar, cuma günü abdest veya boy abdesti aldıktan sonra camiye gitmeye önem verirler. Camide, cuma namazından önce din görevlisinin yaptığı konuşmayı, cuma namazının ilk dört rekât sünneti kılındıktan sonra imamın minberden okuduğu hutbeyi dinlerler. Böylece Müslümanlar, dinî konularda yeni bilgiler edinip kendilerini geliştirirler. Bunun yanında cuma günleri camilerde bir araya gelen Müslümanlar, birbirlerinin sıkıntılarından ve sorunlarından haberdar olurlar. Paylaşma ve yardımlaşmaya önem verirler. Bu da Müslümanlar arasındaki dostluk ve kardeşlik bağlarını güçlendirir. Toplumsal birlik ve beraberliği pekiştirir.

Kandil Gecelerimiz

Toplumumuzda önem verilen bazı gün ve geceler vardır. Kandil geceleri bunlardandır. Mevlit Kandili, Regaip Kandili, Miraç Kandili, Berat Kandili, Kadir Gecesi kandil gecelerimizi oluşturur.

Mevlit Kandili: Peygamberimizin (s.a.v.) dünyaya geldiği Rebiu'l-Evvel ayının on ikinci gecesini, her yıl Mevlit Kandili olarak kutlarız. Bu gecede camilerde ve televizyonlarda Peygamberimiz (s.a.v.) ile ilgili programlar düzenlenir. Kur'an-ı Kerim ve mevlit okunur. Peygamberimize (s.a.v.) salâtü selam getirilir ve dua edilir. Yapılan konuşmalarda Hz. Peygamber'in (s.a.v.) bizim için en güzel örnek olduğu vurgulanır. Onun sünnetine uymamızın ve hadislerini öğrenmemizin gerekliliği ve önemi anlatılır. Peygamberimizin (s.a.v.) dindeki yeri ve önemi hakkında açıklamalarda bulunulur.

Mevlit: Doğum, doğum zamanı, doğum yıl dönümü gibi anlamlara gelir. Hz. Peygamber'in (s.a.v.) doğumunu, doğum sırasında meydana gelen olağanüstü olayları anlatmak ve Resulullah'ı (s.a.v.) övmek için Süleyman Çelebi'nin yazdığı "Vesiletü'n-Necat" adlı esere de "Mevlit" adı verilmiştir.

Regaip Kandili: Recep ayının ilk cuma gecesi kutlanır. Bu gecede Allah'ın (c.c.), kullarına sayısız nimet verip lütufta bulunduğuna, tövbeleri kabul ettiğine inanılır. Bu sebeple Müslümanlar Regaip Kandili'nde Allah'a (c.c.) çokça dua ederler. Akşam ve yatsı namazlarını camilerde cemaatle kılmaya önem verirler. Hatalarından, günahlarından dolayı Allah'tan (c.c.) af dilerler. Camilerde okunan Kur'an, mevlit ve ilahileri dinlerler. Bu geceyi en iyi şekilde değerlendirmeye çalışırlar.

Miraç Kandili: Recep ayının yirmi yedinci gecesi kutlanır. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), bu gecede Allah'ın (c.c.) izniyle Mekke'deki Mescid-i Haram'dan Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'ya götürülmüş, oradan da Yüce Rabb'imizin katına yükseltilmiştir. Bu olaya "İsrâ ve **Miraç Olayı**" denir. Dinimizde namaz ibadeti, beş vakit olarak bu gecede farz kılınmıştır.

Miraç Kandili'nde Müslümanlar çokça namaz kılmaya ve dua etmeye önem verirler. Camilerde ve televizyonlarda okunan Kur'an-ı Kerim ve mevlidi dinlerler. Peygamberimize (s.a.v.) salavat getirirler. Bu geceyi Kur'an okuyarak ve ibadet ederek geçirmeye çalışırlar.

Berat Gecesi: Şaban ayının on beşinci gecesidir. Berat: Kurtulma, temize çıkma, uzaklaşma gibi anlamlara gelir. Müslümanlar, bu gecede tövbe edip Allah'tan (c.c.) günahlarının bağışlanmasını isterler. Berat Gecesi'nde Yüce Allah'ın (c.c.), af ve merhametin bol olduğuna inanırlar. Peygamberimiz (s.a.v.) bir hadisinde, bu gecede Allah'ın (c.c.), "... Bağışlanma dileyen yok mu, onu bağışlayayım. Rızık isteyen yok mu, ona rızık vereyim. Bir derde müptela (hasta) olan yok mu, ona afiyet vereyim."(13) buyurduğunu müjdelemiştir. Bu sebeple Müslümanlar, Berat Gecesi'nde Yüce Rabb'imizden bağışlanma dilerler. Allah'a (c.c.) dua ve ibadet ederler.

Kadir Gecesi: Ramazan ayının yirmi yedinci gecesidir. Bu gecede kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim inmeye başlamıştır. Ayrıca Kur'an-ı Kerim'de Kadir Gecesi'nin bin aydan daha hayırlı olduğu vurgulanır. Bu durum Kadir suresinde şöyle ifade edilir: "Biz onu (Kur'an'ı) Kadir Gecesi'nde indirdik. Kadir Gecesi'nin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır. O gece, Rablerinin izniyle melekler ve Ruh (Cebrail), her iş için iner dururlar. O gece ta fecrin doğuşuna kadar esenlik doludur."

Kadir Gecesi, dinimizde çok önemli olduğundan, Müslümanlar bu geceyi en iyi şekilde değerlendirmeye çalışırlar. İnsanlar camilere koşup akşam, yatsı ve teravih namazlarını cemaatle kılarlar.

Camilerde ve televizyon kanallarında düzenlenen Kadir Gecesi programlarını izleyip okunan Kur'an-ı Kerim'i, mevlidi ve ilahileri huşu içinde dinlerler. Ellerini Yüce Mevla'ya açıp dilek ve isteklerini, dua yoluyla Allah'a (c.c.) iletirler. Yüce Allah'tan (c.c.) bağışlanma dilerler. Kadir Gecesi'ni Kur'an okuyarak, namaz kılarak ve dua ederek geçirmeye önem verirler. Peygamberimiz (s.a.v.) bu gecenin önemini bir hadisinde şöyle belirtmiştir: "Her kim inanarak ve (sevabını Allah'tan) umarak Kadir Gecesi'ni ibadetle geçirirse geçmiş günahları bağışlanır..."

Kandil gecelerinde insanlar camilerde bir araya gelirler. Birlikte yan yana namaz kılar ve Allah'a (c.c.) dua ederler. Okunan Kur'an-ı Kerim'i, mevlidi ve ilahileri dinlerler. Hep birlikte Peygamberimize (s.a.v.) salâtü selam getirirler. Ayrıca Müslümanlar birbirlerinin kandillerini kutlarlar. Anne ve babalar kandil simidi alıp aile fertlerine, komşularına ikram ederler. Bütün

bunlar toplumsal bütünleşmeye katkı sağlar. İnsanlar arasındaki paylaşma ve yardımlaşma duygularını güçlendirir. Dostluk ve kardeşliği pekiştirir.